

Onderwerp Toezicht en handhaving op kwaliteit en
rechtmatigheid in Wmo 2015 en Jeugdwet

Steller Y. Koelemaij

De leden van de raad van de gemeente Groningen

Telefoon (050) 367 8721 Bijlage(n) -- Ons kenmerk 6144896
Datum 15-02-2017 Uw brief van Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Met de decentralisaties in het sociaal domein heeft de gemeente er een nieuwe taak bij gekregen: naast het bieden van ondersteuning aan inwoners op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015 en de Jeugdwet, zijn wij ook verantwoordelijk voor de kwaliteit van die ondersteuning (bij de Wmo) en voor de rechtmatigheid (bij Wmo-voorzieningen en jeugdhulp). Waar we met kwaliteitstoezicht bijdragen aan goede, passende ondersteuning, bevorderen we met rechtmatigheidstoezicht dat het geld voor die ondersteuning op de juiste plek terechtkomt.

Over onze visie op kwaliteit en rechtmatigheid en onze uitgangspunten voor de kwaliteits- en rechtmatigheidsbewaking hebben wij u in december 2015 geïnformeerd (brief met nummer 5418938). Op basis daarvan hebben wij beleid ontwikkeld voor het toezicht op de kwaliteit en rechtmatigheid in de Wmo en de Jeugdwet. Met deze brief informeren wij uw raad hierover.

Uitgangspunten

Wij gaan bij het uitvoeren van onze toezichthoudende taak uit van vertrouwen in het handelen van de cliënt en aanbieder. De cliënt staat, met zijn ondersteuningsvraag, steeds centraal. Omdat kwaliteit en rechtmatigheid in de praktijk vaak met elkaar verweven zijn, hanteren we een integrale aanpak. De aan te wijzen toezichthouder Wmo en Jeugdwet richt zich dan ook op beide aspecten. Daarbij leggen we het accent op het voorkómen van fouten en fraude omdat daarmee de meeste winst te behalen valt en omdat we zo snel kunnen ingrijpen in het geval van onbedoelde fouten. Onder preventieve activiteiten scharen wij bijvoorbeeld het toetsen van de pgb-vaardigheid van cliënten of van hun vertegenwoordigers. Dit is een belangrijk middel om te voorkomen dat cliënten hulp van bedenkelijke kwaliteit inkopen of onbedoelde fouten maken bij de financiële verantwoording.

Bij de inkoop van Zorg in Natura (ZiN) werken we aan het voorkomen van fouten en fraude door duidelijke afspraken te maken met aanbieders. We zorgen er daarbij voor dat de administratieve lasten voor zowel aanbieders als gemeente beperkt blijven. Bij de uitvoering van het toezicht is aandacht voor de privacy van cliënten en aanbieders een basisvoorwaarde.

Hoogwaardig handhaven in het sociaal domein

We sluiten met dit beleid aan bij ons handhavingsbeleidsplan Sociale Zekerheid 2014¹. Dit plan is gebaseerd op het concept Hoogwaardig handhaven, dat gericht is op een balans tussen preventie en repressie. Elementen van deze werkwijze zijn: vroegtijdig informeren, een optimale dienstverlening, controle op maat, en zo nodig sanctioneren op maat. Dat laatste betekent dat we zacht optreden waar mogelijk en hard waar noodzakelijk. Onbedoelde fouten worden zo snel mogelijk gecorrigeerd. Sancties zijn aan de orde wanneer sprake is van opzettelijk misbruik of oneigenlijk gebruik van zorggeld of wanneer doelbewust ondersteuning van slechte kwaliteit wordt geleverd. Een belangrijk aspect van Hoogwaardig handhaven is een ketenbrede aanpak. We passen dit toe door een goede samenwerking tussen de betrokken afdelingen binnen de gemeente en de WIJ-teams, en door samen te werken met partnerinstellingen, zoals de RIGG (Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten), Sociale Verzekeringsbank, CAK, zorgkantoor, zorgverzekeraars en rijksinspecties.

Groeimodel

Binnen de reguliere werkprocessen bestaat al aandacht voor het voorkomen van onbedoelde fouten en van doelbewuste fraude bij de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet. Ook hebben wij in mei 2016 het gemeentelijk Meldpunt Zorg om Zorg ingericht. Hier komen signalen binnen over slechte kwaliteit van Wmo-ondersteuning of jeugdhulp en meldingen over fouten en fraude. Het kan gaan om meldingen van medewerkers, cliënten of hun omgeving, van aanbieders of anderen. In 2017 gaan we dit Meldpunt breder bekendmaken.

We voeren deze nieuwe toezichthoudende taak uit volgens een groeimodel, waarbij we gebruikmaken van de ervaringen die we in de praktijk opdoen. Allereerst richten we ons op een zorgvuldige afhandeling van de binnengekomen signalen. Daarnaast gaan we meer preventief toezicht houden op basis van een analyse van de risico's op fouten en fraude, zodat we de beschikbare capaciteit zo effectief en efficiënt mogelijk kunnen inzetten.

Met gemeenten in de regio hebben we afspraken gemaakt over de invulling van Wmo-toezicht. Zo is met ingang van 2015 in regionaal verband een toezichthouder aangesteld die zich richt op calamiteiten en voorvallen van geweld bij Wmo-ondersteuning. Vanaf 2017 zijn deze afspraken met zestien gemeenten voortgezet. Ook voeren wij het toezicht op beschermd wonen en opvang uit, waarvoor we als centrumgemeente zijn aangewezen. Daartoe hebben wij vorig najaar, na overleg met de regiogemeenten, het Kwaliteitskader voor beschermd wonen en opvang vastgesteld.

¹ Brief aan uw raad dd. 23 januari 2014: Handhavingsbeleidsplan Sociale Zekerheid 2014

Kwaliteit en rechtmatigheid

Kwaliteit en kwaliteitsnormen ontwikkelen zich doorlopend. Het continu verbeteren van de geboden kwaliteit is een gezamenlijke ambitie van aanbieders, uitvoerders en onze gemeente. We hebben aan de hand van een zogenaamde Versnellingskamer² inwoners die gebruik maken van de voorzieningen en de aanbieders van maatwerkvoorzieningen geraadpleegd over de praktische toepassing van de door ons geformuleerde kwaliteitseisen en -normen.

Het toezicht op rechtmatigheid is erop gericht dat het geld voor hulp en ondersteuning goed en correct wordt besteed. Daarmee gaan we verspilling van gemeenschapsgeld tegen en bevorderen we het draagvlak voor gemeenschappelijke voorzieningen. Onzorgvuldig omgaan met zorggeld ondermijnt immers niet alleen de solidariteit en het zorgstelsel, maar ook het vertrouwen in de mensen die in de zorg werken, en in de overheid.

Het beleid voor toezicht en handhaving in Wmo en Jeugdhulp verwerken we in de Verordeningen en Nadere regels maatschappelijke ondersteuning respectievelijk jeugdhulp. In de loop van dit jaar kunt u daarvoor voorstellen tegemoet zien.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

² Een versnellingskamer is een digitale brainstorm, waarin elke deelnemer op basis van anonimiteit een gelijkwaardige bijdrage kan leveren aan de gedachtenvorming. Deelnemers reageren eerst individueel digitaal op vragen en stellingen. Na elke vraag gaan deelnemers met elkaar in gesprek over de uitkomsten. Uiteindelijk levert elke vraag een groepsuitkomst op.